

Forfatter: Ewald, Johannes

Titel: Udrag fra DE FREMMEDE

Citation: Ewald, Johannes: "Johannes Ewalds samlede skrifter", i Ewald, Johannes: *Johannes Ewalds samlede skrifter*, Gyldendal, (1969), s. 96. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-ewald06val-shoot-idm140353511997072/facsimile.pdf> (tilgået 20. september 2021)

Anvendt udgave: Johannes Ewalds samlede skrifter

de alle har skrevet for langt fra vor Tid og fra vort Land, til at kunde lære os at kjende vore Danske, om man og turde haabe, at de Danske vilde lære at kjende dem — De som jeg egentlig har tænkt paa, da jeg nævnedes Satyrskriverne, og sagde det om dem, som jeg sagde før, kan derfor ingen være uden den ulignelige Rabner og vor Holberg — Begge har skrevet vore Tider og vor Egn nær nok, til at kjende en stor Deel af os, og til at gjøre os kjendelige — Men uden at tale om, at den sidstes beste Arbeide i dette Fag, er for mørkt og emblematisk, til at alle de, som bør kjende Mennesker, || enten vilde, eller kunde udstudere det; uden at beraabe mig paa det jeg før erindrede, at begge ere for vittige og maaskce for spottende, til altid at være sande, og at undgaae Satyrens almindelige Feyl, den at fornøye meer end at nytte; vil jeg kun sige, at de langtfra ikke har udtømt en Materie, som i sig selv er og altid vil blive uudtømmelig —

Comoedien og Romanen vil jeg forbeholde mig, at tale om ved en anden Lejlighed — Her vil jeg kun anmærke, at begge komme mit Maal nærmere end Satyren, den første fordi den bringer os Gjenstandene nærmere under Øynene, og den sidste fordi den interesserer os meer derfor; men begge har tillige den Feyl tilfælles dermed, at de maae overdrive deres Billeder, Comoedien for at faae os til at lee, og Romanen for at afnøde os Forundring — I forbigaaende sagt, naar jeg taler om Romaner, meener jeg kun Cervantes, Fielding, Sterne og til Nød Prevot — Alle de øvrige bidrage for lidet til den Kunst at kjende Mennesker, til at jeg burde nævne dem her; og selv den uddødelige Richardson, den største blant dem alle, saa mægtig som han er over Hjertet, gjør os lidet eller Intet klogere; thi han lærer os saavit jeg veed ikke at kjende en, som vi kunde komme til at omgaaes med —

Jeg holder for at vi best lære at kjende Menni-